

Dosarul nr. 2rac-151/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. I. Secieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, A. Panov, G. Dașchevici)

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Megavil Grup”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Natur Bravo” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Megavil Grup” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere, a venitului ratat, a bonusului achitat în surplus și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Megavil Grup”, reprezentată de avocatul Tatiana Danilescu, casată parțial hotărârea din 25 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și adoptată în această parte o nouă hotărâre

constată:

La 17 septembrie 2018, ÎCS „Natur Bravo” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Megavil Grup” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a invocat că la 2 ianuarie 2017, între ÎCS „Natur Bravo” SA în calitate de vânzător și SRL „Megavil Grup” în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 17013/VL, obiectul căruia reprezintă producția conservată, sucuri și nectaruri, prin care vânzătorul s-a obligat să transmită, iar cumpărătorul s-a obligat să recepționeze marfa și să achite prețul în termenii prevăzuți în clauzele contractuale și anume, conform pct. 7.4 din contract, în decurs de 60 zile de la data înaintării facturii fiscale.

A comunicat că, în corespundere cu anexele, parte integrantă a contractului, până la 24 martie 2018, ÎCS „Natur Bravo” SA a livrat pârâtului marfă în valoare de 6 539 800,35 de lei, conform facturilor fiscale emise în acest sens.

Astfel, pârâtul a achitat pentru marfa procurată doar suma de 3 150 000 de lei, acumulând o datorie, care la 28 mai 2018, constituie suma în mărime de 3 389 800,35 de lei.

A învederat că pârâtul nemotivat refuză de a achita datoria formată pe contractul menționat, chiar dacă facturile fiscale sunt semnate și recunoscute de către SRL „Megavil Grup” și care servesc drept dovadă a neonorării obligațiilor sale, astfel, prejudiciind material considerabil pe ÎCS „Natur Bravo” SA.

Reieșind din prevederile art. 617 alin. (2) lit. a) și g) Cod civil și pct. 7.4 din contract, a susținut că nu este necesară somația în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 512, 513, 611, 617, 619, 867, 868, 871, 872 Cod civil, art. 166, 167, 174-176 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul SRL „Megavil Grup” în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA a datoriei în mărime de 3 409 675,99 lei.

Pe parcursul examinării cauzei, ÎCS „Natur Bravo” SA a depus cereri de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul SRL „Megavil Grup” în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA a datoriei în mărime de 2 251 640,10 de lei, a penalității în mărime de 753 700,51 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, a venitului ratat în mărime de 258 991,39 lei, a bonusului achitat în surplus în sumă de 620 850,44 de lei, a taxei de stat în mărime de 50 000 de lei, a cheltuielilor de executare a măsurilor de asigurare în mărime de 2 325,95 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15 000 de lei.

Prin încheierea din 6 noiembrie 2018 a Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea SRL „Megavil Grup”, reprezentată de avocatul Tatiana Danilescu privind scoaterea de pe rol a cauzei civile.

Prin hotărârea din 25 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată de la SRL „Megavil Grup” în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA datoria conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 17013/VL din 2 ianuarie 2017 în mărime de 2 251 640,10 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 753 700,81 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, suma de 620 850,44 de lei cu titlu de bonus achitat în surplus, taxa de stat în mărime de 50 000 de lei, cheltuieli de executare a măsurilor de asigurare în mărime de 2 325,95 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15 000 de lei, iar în total suma de 4 393 735,48 de lei.

În rest, în partea încasării venitului ratat, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Megavil Grup”, reprezentată de avocatul Tatiana Danilescu, casată parțial hotărârea din 25 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, în partea prin care a fost încasată dobânda de întârziere în mărime de 700 218,18 de

lei și adoptată în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată pretenția ÎCS „Natur Bravo” SA privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 de lei pentru perioada 1 iunie 2017 – 20 februarie 2019.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 9 martie 2020, SRL „Megavil Grup” a declarat recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, a încheierii din 6 noiembrie 2018 a Judecătoriai Chișinău sediul Rîșcani și a hotărârii din 25 martie 2019 a Judecătoriai Chișinău sediul Rîșcani și dispunerea scoaterii cererii de chemare în judecată de pe rol în baza art. 267 lit. a) CPC.

În motivarea recursului a invocat că, reieșind din pct. 9 din contractul nr. 17013/VL și art. 166 alin. (2) lit. h) CPC, ÎCS „Natur Bravo” SA urma să indice în cererea de chemare în judecată date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, deoarece respectarea unei asemenea proceduri este prevăzută în contractul părților.

A considerat că ÎCS „Natur Bravo” SA nu a adresat o somație în adresa SRL „Megavil Grup” în sensul art. 617 alin. (2) lit. a), g) Cod civil, or, somația anexată de intimată nu este relevantă cauzei, deoarece analizând facturile și ordinele de încasare anexate de ÎCS „Natur Bravo” SA, cu certitudine se constată că datoria menționată în somație nu este aceeași cu cea indicată în cerere.

Ulterior datei indicate în somație, între părți au mai existat relații comerciale, fiind emise facturi fiscale pentru livrarea mărfii (ÎCS „Natur Bravo” SA a anexat facturi pentru perioada 29 decembrie 2017 - 21 martie 2018) și transferuri de bani în vederea achitării acestora (ordinele de plată prezentate de ÎCS „Natur Bravo” SA din perioada 26 martie 2018 - 22 mai 2018 în valoare de 3 150 000 de lei), ceea ce demonstrează că suma solicitată prin somația anexată a fost achitată.

Respectiv, în situația când părțile au prevăzut în contractul încheiat respectarea unei proceduri prealabile de soluționare a litigiilor apărute, în conformitate cu prevederile art. 170 alin. (1) lit. a) CPC, cererea de chemare în judecată urma să fie restituită din motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară prevăzută de contractul părților.

A obiectat că la emiterea încheierii din 6 noiembrie 2018, prin care a fost respinsă cererea privind scoaterea de pe rol a cauzei ca neîntemeiată, prima instanță eronat a interpretat circumstanțele cauzei în acest sens. Or, solicitările înaintate de către ÎCS „Natur Bravo” SA împotriva SRL „Megavil Grup” prin somația din 10 aprilie 2017, au fost satisfăcute de către SRL „Megavil Grup” ulterior recepționării, sumele datorate fiind achitate, ceea ce se probează și prin actul de verificare prezentat de ÎCS „Natur Bravo” SA.

Prin urmare, a considerat că este eronată aprecierea primei instanței precum că somația are valoare și pentru suma care face obiectul juridic al prezentei cauze, or datoria care se solicită a fi încasată de către ÎCS „Natur Bravo” SA a fost formată după recepționarea somației.

Astfel, încheierea din 6 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani este neîntemeiată și urmează a fi casată.

La fel, recurenta a menționat că nu s-a eschivat de la obligația de plată față de intimată, efectua plăți către ÎCS „Natur Bravo” SA, regulat în dependență de situația financiară, care a fost direct afectată de neonorarea de către ÎCS „Natur Bravo” SA a obligațiilor contractuale asumate la semnarea contractului nr. 17013/VL din 2 ianuarie 2017.

A reiețerat că ÎCS „Natur Bravo” SA a solicitat încasarea datoriei în sumă de 2 253 278,10 de lei, confirmată prin facturile fiscale, invocate a fi neachitate și actul de verificare, anexate la dosar.

Respectiv, în lipsa unui act confirmat de către ambele părți, datoria este confirmată prin facturile fiscale - documentele primare.

Așadar, înaintând solicitarea de încasare a sumei, ÎCS „Natur Bravo” SA având sarcina probațiunii urma să anexeze și documentele primare.

A subliniat că actele de verificare prezentate nu erau confirmate de către SRL „Megavil Grup”, iar din documentele primare (facturile) anexate nu reiese datoria solicitată.

În lipsa acestor acte este neclară poziția ÎCS „Natur Bravo” SA, care a solicitat încasarea sumei în mărime de 2 253 278,10 de lei, menționând că se confirmă prin facturile anexate, însă facturile anexate confirmă o datorie în mărime de 774 092,50 de lei.

A precizat că în baza actului prezentat de intimată se atestă că la acea dată neachitate erau următoarele facturi (ultimele/cele mai recente facturi menționate în act în sumă totală de 3 353 278,10 de lei): FX 0273888, FX 0273875, FX 0273863, FX 0273859, FX 0273855, FX 0273854, FX 0273847, FX 0273845, FX 0273827, FX 0273825, FX 0273822, FX0273820, EU J000040240, EU J000004925, FX 0273806, FX 0273804, EU I000991508, FX 0273802, EU I000973354, FX 0267400, EU I000959089, EU I000950641, EU I000927279.

Prin urmare, înaintând solicitarea de achitare a sumei în mărime de 3 353 278,10 de lei, ÎCS „Natur Bravo” SA urma să anexeze toate aceste facturi, însă din facturile indicate, la materialele dosarului au fost anexate doar o parte din ele, în sumă totală de 1 874 092,50 de lei.

Pe perioada examinării cauzei SRL „Megavil Grup” a achitat suma de 1 100 000 de lei, fapt confirmat și de ÎCS „Natur Bravo” SA, iar în dispozițiile de plată nu era specificat exact ce factură închide, respectiv se aplică prevederile art. 586 Cod civil, plata efectuată stingând, datoria care ajunge prima la scadență.

Așadar, suma de 774 092,50 de lei (1 874 092,50 de lei - 1 100 000 de lei) constituie datoria la zi, confirmată prin facturile anexate de ÎCS „Natur Bravo” SA și care solicită a fi încasate în cadrul prezentului litigiu.

A specificat recurenta că recunoștea că din suma totală a facturilor anexate la materialele cauzei nu a fost achitată suma de 774 092,50 de lei, celelalte facturi anexate au fost achitate, fapt confirmat prin ordinele de plată anexate.

A mai notat că potrivit pct. 4.6 din contractul nr. 17013/VL din 2 ianuarie 2017, vânzătorul s-a obligat să nu livreze marfa altor entități juridice pe teritoriul Republicii Moldova fără acordul ambelor părți.

Contrar acestor prevederi, la 8 iunie 2017, 29 iunie 2017 și 3 iulie 2017, ÎCS „Natur Bravo” SA a livrat producție către SRL „SKR-Gaztranzit” în valoare totală de 546 874,96 de lei, în luna februarie 2017, a eliberat producție SRL „Divalex-Promo”, drept urmare, SRL „Megavil Grup” a fost nevoită să achiziționeze de la SRL „Divalex-Promo”, toată cantitatea de producție în sumă totală de 3 179 549,60 de lei.

Începând cu luna mai 2017, mărfurile au fost livrate și în nordul Republicii, fiind atestate cazuri când producția ÎCS „Natur Bravo” SA se vindea în piețe și pe marginea drumului din mașini, la prețuri mai mici decât cele de distribuție.

Reprezentantul ÎCS „Natur Bravo” SA a recunoscut încălcarea acestei clauze contractuale de către întreprindere, invocând că conform acordului de distribuție nr. 17014/A din 2 ianuarie 2017, pct. 4.1.4, clauza de exclusivitate se referea doar pentru situația îndeplinirii de către SRL „Megavil Grup” a planului de vânzări, însă, facturile fiscale prezentate de către SRL „Megavil Grup”, prin care se confirmă o parte din tranzacțiile dintre ÎCS „Natur Bravo SA” și SRL „Divalex-Promo” datează cu 13, 15, 20 februarie 2017.

E-mailul prin care reprezentantul ÎCS „Natur Bravo” SA a stabilit graficul de transportare a producției achiziționate (12 camioane) de către SRL „Divalex-Promo” și depozitate la ÎCS „Natur Bravo” SA, datează cu 19 februarie 2017.

Drept urmare, fără a proba nerealizarea planului în luna ianuarie 2017 și fără a adresa o notificare prealabilă în acest sens către SRL „Megavil Grup”, așa cum prevede contractul, comercializarea de către ÎCS „Natur Bravo” SA către SRL „Divalex-Promo” în niciun caz nu poate fi justificată prin faptul neîndeplinirii planului de vânzări de către SRL „Megavil Grup”, și nici insinuată întârzierea la plată, dat fiind faptul că conform pct. 7.4. din contractul nr. 17013/VL din 2 ianuarie 2017, vacanța de plată este de 60 de zile din ziua eliberării facturii fiscale, perioada care încă nu expirase la momentul comercializării de către ÎCS „Natur Bravo” SA a produselor altor agenți economici.

A explicat că livrarea, comercializarea producției către alte entități juridice a creat un surplus de producției pe piață fapt ce a scăzut vânzările SRL „Megavil Grup”, or la acceptarea planului de vânzări, au reieșit din anumite calcule și analiză ale pieții, în contextul în care o altă producție a ÎCS „Natur Bravo” SA, decât cea realizată de SRL „Megavil Grup”, nu urma să fie comercializată.

La fel, a fost invocat faptul neîndeplinirii de către SRL „Megavil Grup” a planului de vânzări, fără a menționa și faptul că ÎCS „Natur Bravo” SA nu a avut în stoc cantitatea de producție necesară a acoperi planul de vânzări.

Conform planului de vânzări prestabilit, ÎCS „Natur Bravo” SA se obliga să livreze în adresa SRL „Megavil Grup” producție în sumă totală de 800,010 de lei, însă din motive neclare, producția vizată nu a fost livrată, fapt care la fel a influențat negativ asupra vânzărilor.

Iar nelivrarea acestei producții nu a fost negată de către intimată, nici după recepționarea notificărilor și nici în ședința de judecată.

În asemenea condiții, nerealizarea planului de vânzări este o consecință directă a neonorării de către ÎCS „Natur Bravo” SA a obligațiilor contractuale asumate și nicidecum nu poate fi imputată SRL „Megavil Grup”, care nu putea îndeplini planul fără a-i fi furnizată producția.

Prin urmare, a evidențiat că este abuzivă solicitarea de încasare a venitului ratat sau a bonusului convenit.

Cu referire la solicitarea de încasare a dobânzii de întârziere, a menționat faptul că ÎCS „Natur Bravo” SA a prezentat un calcul a penalității și dobânzii de întârzierii și pentru plățile făcute cu oarecare întârzieri până la data depunerii cererii în instanță.

La fel, a considerat că solicitarea de achitare a onorariului avocatului este exagerată.

Prima instanță eronat a apreciat argumentele prezentate de SRL „Megavil Grup”, cât și prevederile actelor normative, or nefiind semnat de către părți actul de verificare nu are o forță probatorie fără documentele contabile primare (facturile fiscale) anexate la acesta.

Respectiv, prima instanță a pus la baza unei hotărâri de încasare a datoriei un act care nu are nicio valoare juridică.

Prima instanță a mai reținut că SRL „Megavil Grup” nu a probat poziția privind achitarea parțială a datoriei conform facturilor anexate, or au fost anexate ordinele de plată în sumă de 2 500 000 de lei achitate, iar pe parcursul examinării cauzei a mai fost achitată suma de 1 100 000 de lei.

Din toate probele anexate de SRL „Megavil Grup” care confirmă cu certitudine livrările de către ÎCS „Natur Bravo” SA către alți agenți economici pe perioada valabilității contractului, prima instanță a dat apreciere doar pozelor, iar copiile facturilor fiscale și a corespondenței care stabilesc cu certitudine vinovăția intimatului, inclusiv perioada acestor livrări, nu au fost apreciate în niciun fel.

La emiterea deciziei recurate, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat o lege care nu trebuia aplicată.

Instanța de apel eronat a reținut actul de verificare neconfirmat de părți și fără a fi anexate documentele primare drept o confirmare a sumei solicitate a fi încasată.

Anume prin neanexarea documentelor primare/facturilor fiscale a invocat netemeinicia pretenției și nu prin existența sau nu a datoriei.

Așadar, odată ce ÎCS „Natur Bravo” SA a solicitat încasarea sumei în mărime de 2 253 278,10 de lei, urma să prezinte facturi fiscale în aceasta sumă, intimății revenindu-i și sarcina probării solicitărilor.

Pe când, instanța a recunoscut un act de verificare neconfirmat prin documente primare argumentând că era sarcina pârâtului să prezinte probe în vederea demonstrării netemeinicii actului, respectiv, ignorând prevederile legale referitoare la valabilitatea actului.

Stabilind suma datoriei, invocând prevederile art. 624 Cod civil, instanța de apel a confirmat corectitudinea hotărârii primei instanțe în partea încasării

penalității, ignorând art. 602 Cod civil, care prevede că debitorul despăgubește creditorul doar dacă nu dovedește că neexecutarea obligațiilor nu-i este imputată, circumstanțe care au fost probate prin înscrisuri.

De asemenea, instanța de apel eronat a invocat prevederile art. 666 alin. (1) și 667 Cod civil, în vederea argumentării restituirii bonusului, or neîndeplinirea planului de vânzări este datorată și lipsei produselor în stocul intimatei și comercializarea de către aceasta altor agenți economici contrar prevederilor contractului.

A considerat că instanța de apel a aplicat în mod eronat prevederile Regulamentului privind inventarierea, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 60 din 29 mai 2012, art. 118 CPC, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, ignorând art. 602 Cod civil și circumstanțele care vin să probeze pozițiile SRL „Megavil Grup” și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată atunci când a confirmat corectitudinea încasării penalității și restituire a bonusului.

La 17 iulie 2020, ÎCS „Natur Bravo” SA a depus referință la recursul declarat de SRL „Megavil Grup”, solicitând declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, ÎCS „Natur Bravo” SA înaintând acțiunea în judecată împotriva SRL „Megavil Grup”, cu ulterioarele concretizări, a solicitat încasarea din contul SRL „Megavil Grup” în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA a datoriei în mărime de 2 251 640,10 de lei, a penalității în mărime de 753 700,51 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, a venitului ratat în mărime de 258 991,39 lei, a bonusului achitat în surplus în sumă de 620 850,44 de lei, a taxei de stat în mărime de 50 000 de lei, a cheltuielilor de executare a măsurilor de asigurare în mărime de 2 325,95 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15 000 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea parțial și a încasat de la SRL „Megavil Grup” în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA datoria conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 17013/VL din 2 ianuarie 2017 în

mărime de 2 251 640,10 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 753 700,81 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, suma de 620 850,44 de lei cu titlu de bonus achitat în surplus, taxa de stat în mărime de 50 000 de lei, cheltuieli de executare a măsurilor de asigurare în mărime de 2 325,95 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15 000 de lei, iar în total suma de 4 393 735,48 de lei. În rest, în partea încasării venitului ratat, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către SRL „Megavil Grup”, reprezentată de avocatul Tatiana Danilescu, instanța de apel a admis apelul, a casat parțial hotărârea din 25 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, în partea prin care a fost încasată dobânda de întârziere în mărime de 700 218,18 de lei și a adoptat în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată pretenția ÎCS „Natur Bravo” SA privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 de lei pentru perioada 1 iunie 2017 - 20 februarie 2019. În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel este una nemotivată, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Astfel, în conformitate cu art. 130 alin. (1) - (4) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Iar în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

În speță, analizând conținutul deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în raport cu prevederile legale menționate, instanța de recurs conchide că instanțele de judecată ierarhic inferioare ajungând la concluzia temeiniciei cerinței ÎCS „Natur Bravo” SA cu privire la încasarea din contul SRL „Megavil Grup” a datoriei în mărime de 2 251 640,10 de lei, au reținut ca probe facturile fiscale prezentate de către ÎCS „Natur Bravo” SA și anexate la materialele dosarului (f. d. 14-37 vol. I).

Totodată, se constată că ajungând la o astfel de concluzie și făcând o legătură cauzală a acestor facturi fiscale cu contractul de vânzare-cumpărare nr. 17013/VL din 2 ianuarie 2017, încheiat între ÎCS „Natur Bravo” SA în calitate de vânzător și SRL „Megavil Grup” în calitate de cumpărător, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au suspus aprecierii fiecare factură fiscală în parte, fapt prin ce au adoptat actele de dispoziție cu încălcarea regulilor de administrare și cercetare a probelor prevăzute de art. 130 alin. (4) CPC.

Or, în cazul în care ÎCS „Natur Bravo” SA solicită încasarea datoriei în temeiul facturilor fiscale, care ar rezulta din contractul de vânzare-cumpărare nr. 17013/VL din 2 ianuarie 2017, instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să determine veridicitatea și forța probantă a fiecărei facturi fiscale în parte.

Elucidarea acestor aspecte este cu atât mai importantă, cu cât SRL „Megavil Grup” a susținut în cererea de apel, precum că din numărul total al facturilor fiscale prezentate de către intimat și anexate la materialele cauzei, nu a fost achitată doar suma de 774 092,50 de lei, celelalte facturi fiscale fiind achitate, întru confirmarea acestor susțineri fiind prezentate ordine de plată anexate la dosar.

Acestor argumente și probe, au fost trecute cu vederea, fără a fi dată o apreciere clară și exhaustivă atât de prima instanță cât și instanța de apel.

Mai cu seamă, aici, se va remarca că, deși instanța de apel a concluzionat că sumele conform ordinelor de plată prezentate de SRL „Megavil Grup” au fost deduse din suma totală a datoriei pretinsă de către ÎCS „Natur Bravo” SA inițial, astfel că prin cererea de concretizare a cerințelor ÎCS „Natur Bravo” SA a solicitat doar suma de 2251640,10 de lei, instanța de apel contrar prevederilor art. 130 alin. (4) CPC, nu a supus aprecierii și nu a determinat veridicitatea și forța probantă a fiecărui ordin de plată în parte, prezentat de către SRL „Megavil Grup”, întru argumentarea soluției adoptate.

Prin urmare, întru stabilirea temeiniciei sau netemeiniciei acțiunii, instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să stabilească cu certitudine din ce constă suma datoriei solicitată de ÎCS „Natur Bravo” SA în acțiune, or, referirea generică a instanțelor de judecată la facturile fiscale și ordinele de plată, fără ca acestea să fie apreciate în conformitate cu legislația în vigoare, echivalează cu o soluționare superficială a cauzei de către instanțele de judecată ierarhic inferioare.

De altfel, superficialitatea examinării cauzei de către instanțele de judecată ierarhic inferioare se atestă și prin faptul că contrar prevederilor art. 130 alin. (3) și 121 CPC, acestea și-au motivat soluția de încasare din contul SRL „Megavil Grup” în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA a datoriei în mărime de 2 251 640,10 de lei, pe actul de verificare pentru perioada 1 ianuarie 2019 – 19 februarie 2019, întocmit unilateral de către ÎCS „Natur Bravo” SA, fără participarea SRL „Megavil Grup” (f. d. 243 vol. I).

Mai cu seamă că acest act de verificare pentru perioada 1 ianuarie 2019 – 19 februarie 2019, nu indică la cantitatea concretă și prețul producției livrate către SRL „Megavil Grup”.

În acest context, instanța de recurs remarcă că atât prima instanță, cât și instanța de apel, la adoptarea actului de diposiție au omis să efectueze o analiză amplă a probelor anexate la materialele dosarului pentru constatarea circumstanțelor importante ale cauzei.

Ca urmare, omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a cauzei, instanța urmând să stabilească în mod obiectiv împrejurările de fapt necesare, să administreze toate probele concludente și apte, să furnizeze informații relevante, complete și suficiente, urmând ca în raport de starea de fapt reținută să se pronunțe în mod corespunzător și concordant cu rezultatul cercetării judiciare efectuate.

În respectivul sens, se accentuează că prin neexpunerea de către instanță asupra tuturor argumentelor și probelor invocate, se constată nerespectarea la caz a standardelor unui proces echitabil garantate de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor obiecțiilor invocate de către subiecți.

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că decizia instanței de apel nu se circumscrie exigențelor art. 239 -241 CPC, în condițiile în care nu sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, inclusiv asupra existenței abaterilor de la legalitate.

De aceea, motivarea hotărârii trebuie să fie clară, concisă și concretă în concordanță cu probele și actele de la dosar, ea constituind astfel o garanție pentru părțile din proces în fața eventualului arbitrar judiciar și, de altfel, singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar.

Față de toate aceste considerente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) CPC, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă,

nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu argumentele părților, circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În consecință, analiza celorlalte critici formulate în recurs urmează a fi avute în vedere de către instanța de apel la rejudecarea cauzei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Megavil Grup”.

Se casează decizia din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Natur Bravo” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Megavil Grup” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere, a venitului ratat, a bonusului achitat în surplus și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu